

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

**ГРОМАДСЬКЕ
ПАРТНЕРСТВО
ЗА ПРОЗОРИ
МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ!**

БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН ХОРОСТКІВСЬКОЇ ОТГ 2019 РІК

Підготовка та друк цього видання стали можливими завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

ВСТУП

Ми працюємо над створенням бюджету для громадян. Це документ розробляється для того, щоб подана інформація про бюджет була доступна кожному жителю громади, а навіть і школяру, щоб кожен міг зрозуміти як формується бюджет. Щоб навіть нефахівець в галузі фінансів міг зрозуміти мову цифр, щоб кожен з вас мав можливість долучитися до бюджетного процесу, щоб кожен житель нашої громади зміг дізнатись, куди протягом року витрачаються кошти платників податків, зрозуміти взаємозв'язок доходів та видатків нашого бюджету. Також Ви зможете надати свої пропозиції та зауваження, які зможуть покращити формування бюджету в нашій громаді

ЩО ТАКЕ БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН?

Бюджет для громадян, який Ви тримаєте у руках, – це спрощена, позбавлена технічної мови презентація інформації про бюджет громади.

Бюджет для громадян створений, щоб зробити складну та технічну бюджетну інформацію доступною Вам і Вашим друзям, колегам, родині.

Бюджет для громадян допомагає зрозуміти бюджет громади і побачити своє місце в ньому. Він нагадує, що бюджет

громади – це кошти всіх її мешканців, і показує, що гроші в бюджеті не з'являються нізвідки, а витрати з бюджету не робляться лише за бажанням когось з керівників громади або групи громадян.

Також важливо, що бюджет для громадян демонструє можливості для кожного мешканця громади впливати на формування та витрачання бюджету своєї громади.

БЮДЖЕТНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Місцевий бюджет – це фінансовий план громади. В ньому визначається, звідки громада буде отримувати кошти, а також на що їх витратить. Бюджет громади формується та управляється на основі Бюджетного кодексу України. Це означає, що існують чіткі правила, звідки і в якому порядку громада отримує кошти в свій бюджет, а також куди вона може їх витратити. Бюджет, а також зміни до нього, затверджуються рішенням місцевої ради.

Доходи бюджету – гроші, які громада заробила сама, а також отримала від держави. Доходи бюджету формуються з податків та зборів, неподаткових надходжень (наприклад, кошти, отримані за надання адміністративних послуг, кошти, які самостійно заробили бюджетні установи).

Видатки бюджету – кошти, що витрачаються на цілі та заходи, які заплановані в бюджеті. Видатки можуть бути поточні та капітальні.

Трансферти – це кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету громади. До трансфертів відносяться дотації та субвенції.

Субвенції – кошти, які з державного бюджету передають місцевим бюджетам на виконання конкретних повноважень, які делеговані державою. Ці кошти можна використовувати лише за певним призначенням. Приклади субвенцій – інфраструктурна, медична, освітня. Субвенції також можуть передаватися з одного місцевого бюджету іншому. Наприклад,

передача коштів районній лікарні на лікування жителів громади - з селищного в районний бюджет.

Дотації – кошти, які виділяються з бюджету вищого рівня для того, щоб досягти рівних доходів населення у всіх населених пунктах.

Загальний фонд – це кошти, передбачені для надання послуг державними та комунальними установами. Кошти загального фонду витрачаються переважно на виплати заробітної плати та оплату енергоносіїв, для надання громадянам послуг освіти (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культури (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицини (ФАПи, амбулаторії, лікарні), соціального захисту, фізичної культури і спорту (дитячо-юнацька спортивна школа, заходи та змагання різного характеру).

Спеціальний фонд – це окремий фонд, кошти якого мають цільове спрямування. Основну частину спеціального фонду формують бюджет розвитку та власні надходження бюджетних установ, а також інші ресурси, наприклад, гранти від міжнародних організацій.

Бюджет розвитку – кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, реалізацію інвестиційних проектів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.

БЮДЖЕТНИЙ ЦИКЛ

Бюджет – це ключовий інструмент для управління громадою, а також втілення в життя пріоритетів та цілей розвитку громади. Дії органу місцевого самоврядування по управлінню бюджетом громади на 1 рік умовно можуть бути розділені на декілька стадій, і займають більше часу, ніж 1 календарний рік. Період управління бюджетом на один рік називається бюджетним циклом і включає 5 стадій: складання прогнозу бюджету, складання проекту бюджету, розгляд проекту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету і, насамкінець, звітування про результати виконання бюджету за рік. Один бюджетний цикл займає більше, ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

Складання прогнозу бюджету. Прогноз бюджету робиться на 3 роки – плановий (тобто той, на який плануємо бюджет) і 2 наступні роки. Разом 5. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні 3 роки, а також, на які цілі витратимуться гроші з зібраних податків. Прогноз оприлюднюється на сайті ради та приймається на сесії не пізніше 1 вересня.

Складання бюджету. На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів. Місцеві органи влади разом з розпорядниками бюджетних коштів, наприклад, відділом освіти, розробляють та подають бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів вже відбувається розробка проекту рішення про місцевий бюджет. Попередній проект бюджету оприлюднюється на сайті ради.

Розгляд та затвердження бюджету. Попередній проект рішення

про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проект рішення передається на розгляд виконавчого комітету, який також повинен його затвердити. Проект бюджету розглядається та затверджується на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше, ніж 25 грудня. Після прийняття, рішення та бюджет, оприлюднюються на сайті ради.

Виконання бюджету. Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Окрім того, протягом виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін в нього. Всі зміни проходять окрему процедуру від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Окрім того, законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що також передбачає затвердження квартальних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

Звітування про виконання бюджету. По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт також проходить всю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт оприлюднюється на сайті ради. Окрім того, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету повинно відбутись не пізніше 15-го березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представлятися звіт про виконання бюджету, та запрошувати громадськість відвідати його.

ЯК МОЖНА ВПЛИВАТИ НА БЮДЖЕТ СВОЄЇ ГРОМАДИ.

РОЗГЛЯД ТА ПРИЙНЯТТЯ

СКЛАДАННЯ БЮДЖЕТУ

В цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

Як долучитись:

- Подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- Подавати пропозиції безпосередньо до місцевої ради; Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.

ТРАВЕНЬ – ЖОВТЕНЬ

ЛИСТОПАД – 25 ГРУДНЯ

В цей час попередній проект проходить узгодження та обговорення, під час кожного з яких до бюджету можуть вноситись певні незначні зміни.

Як долучитись:

- Взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проекту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- Допомогати фінансистам в створенні Бюджету для громадян;
- Сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також Бюджету для громадян – розповсюджувати ці документи електронно, обговорювати їх з колегами чи знайомими.

ЛИПЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ

В цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні 3 роки

Як долучитись:

- Подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управління та відділи – звичайним листом, надісланим поштою чи електронною;
- Подавати пропозиції безпосередньо до фінвідділу – контакти дивіться в кінці цього документу; Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян через ЦНАП чи під час заходів, у місцях масового збору людей;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проектів.

СІЧЕНЬ – ГРУДЕНЬ

В цей час відбуваються закупівлі, фінансується робота бюджетних установ і організацій, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету.

Як долучитись:

- Подати проект на конкурс «Бюджету участі». Брати участь в кампаніях агітації за проекти бюджету участі та голосувати за проекти бюджету участі;
- Ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії та сесій міської ради, на яких розглядаються бюджетні питання.

ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ

Вже по завершенню календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.

Як долучитись:

- Взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- Відвідати сесії, на яких звіт про виконання бюджету затверджується;
- Ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), так і всього бюджету в цілому.

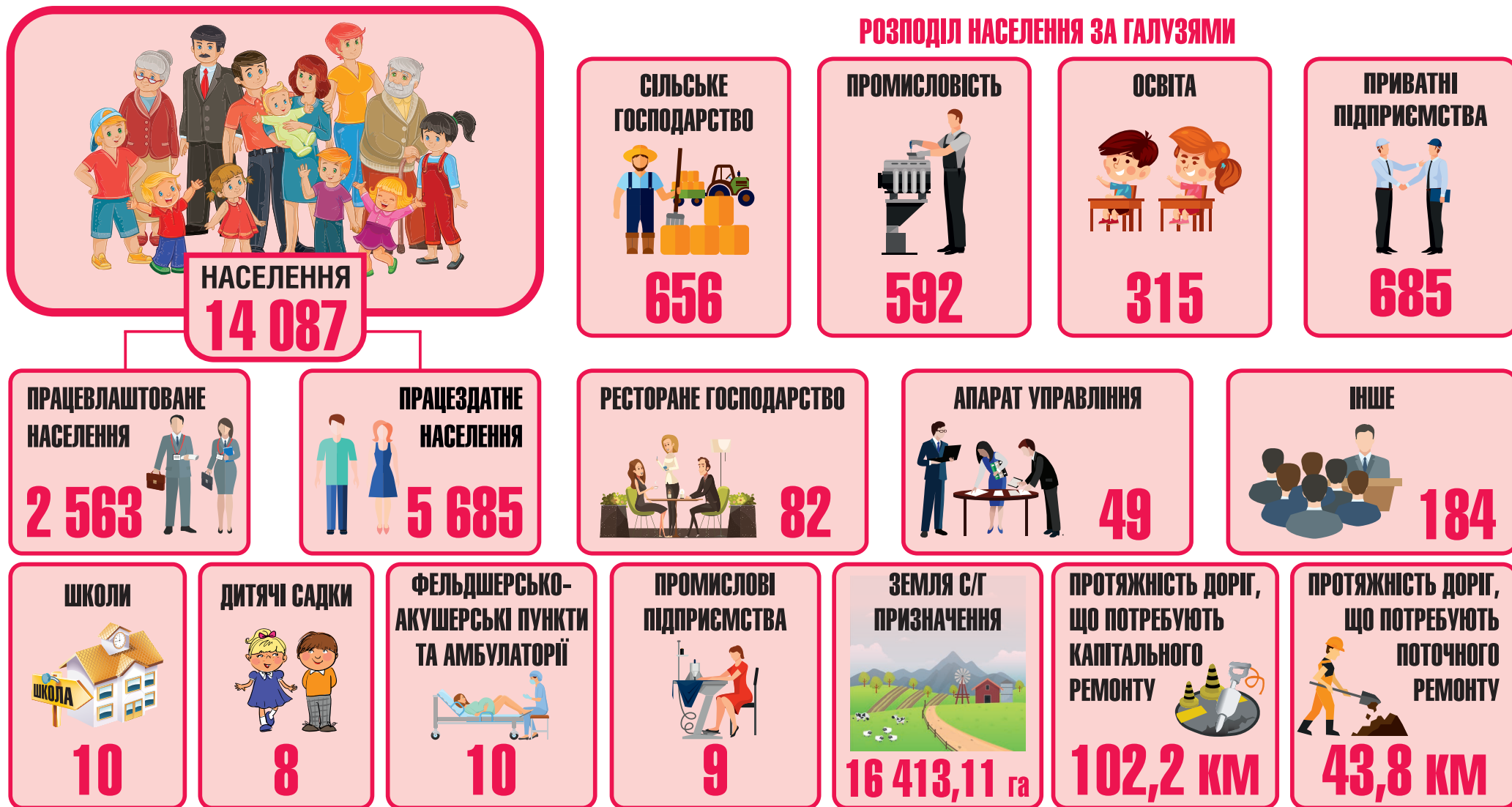
СІЧЕНЬ – 15 БЕРЕЗНЯ

НА ЧОМУ ЗАСНОВАНО БЮДЖЕТ НАШОЇ ГРОМАДИ

Будь-який бюджет не створюється у вакуумі. Основою для складання бюджету є стан соціально-економічного розвитку громади. Окрім того, бюджет є інструментом досягнення стратегічних цілей, які визначила для себе громада.

Стратегічні цілі розвитку громади та соціально-економічний стан громади і є основою, на якій формується бюджет.

НАША ГРОМАДА ЗАРАЗ

ЯКОЮ МИ ХОЧЕМО БАЧИТИ НАШУ ГРОМАДУ

Хоростківська ОТГ - громада, яка відрізняється багатою культурно-історичною спадщиною, входить до переліку історичних місць України завдяки одному з найбільших палацових комплексів та низці релігійних споруд . Громада має багато робочих місць в сільському господарстві, передусім в рослинництві і переробці. Велика кількість робочих місць забезпечує мешканцям життєву стабільність та особистий розвиток, а високі доходи громади – розвиток комунальної сфери і надання якісних суспільних послуг на високому рівні. Для розвитку громади на найближчі десять років бачимо:

ПРІОРИТЕТ

01

Економічний розвиток громади

ПРІОРИТЕТ

02

Розвиток технічної інфраструктури громади з забезпеченням захисту навколишнього середовища (розвиток дорожньої та супутньої інфраструктури, розвиток мережі водогонів та каналізації в громаді, створення та розвиток комплексної системи управління твердими побутовими відходами, забезпечення чистоти води і повітря в громаді, ефективне просторове планування)

ПРІОРИТЕТ

03

Забезпечення доступу до високоякісних суспільних послуг в громаді (шкільна та дошкільна освіта, культура, спорт та відпочинок, охорона здоров'я, соціальна допомога, безпека в громаді, надання якісних адміністративних послуг в громаді, підвищення ефективності діяльності комунальних закладів.

ЗВІДКИ В БЮДЖЕТІ ГРОШІ

Бюджет Хоростківської ОТГ складається із загального та спеціального фондів та становить 87 933,2 тис. грн, в тому числі загальний фонд – 86 799,4 тис. грн, спеціальний фонд – 1 133,8 тис. грн. Власні надходження громади – 38 940,8 тис. грн, що становить 44,3% всіх доходів бюджету. Відповідно до ст. 77 Бюджетного Кодексу України обсяг трансфертів, що передбачаються державним бюджетом заплановано в сумі 48 992,4 тис. грн або 55,7% доходів.

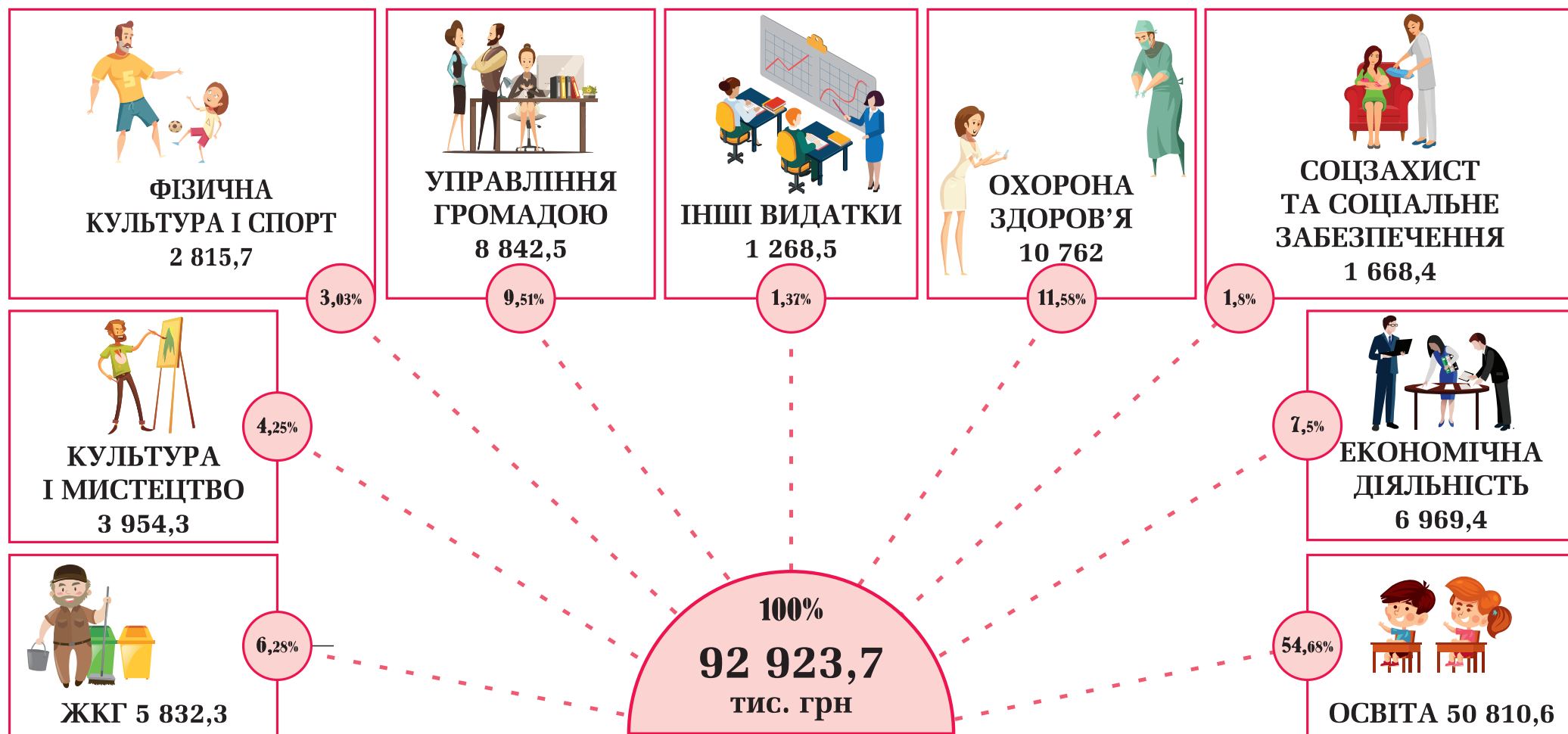

КУДИ ІДУТЬ ГРОШІ З БЮДЖЕТУ

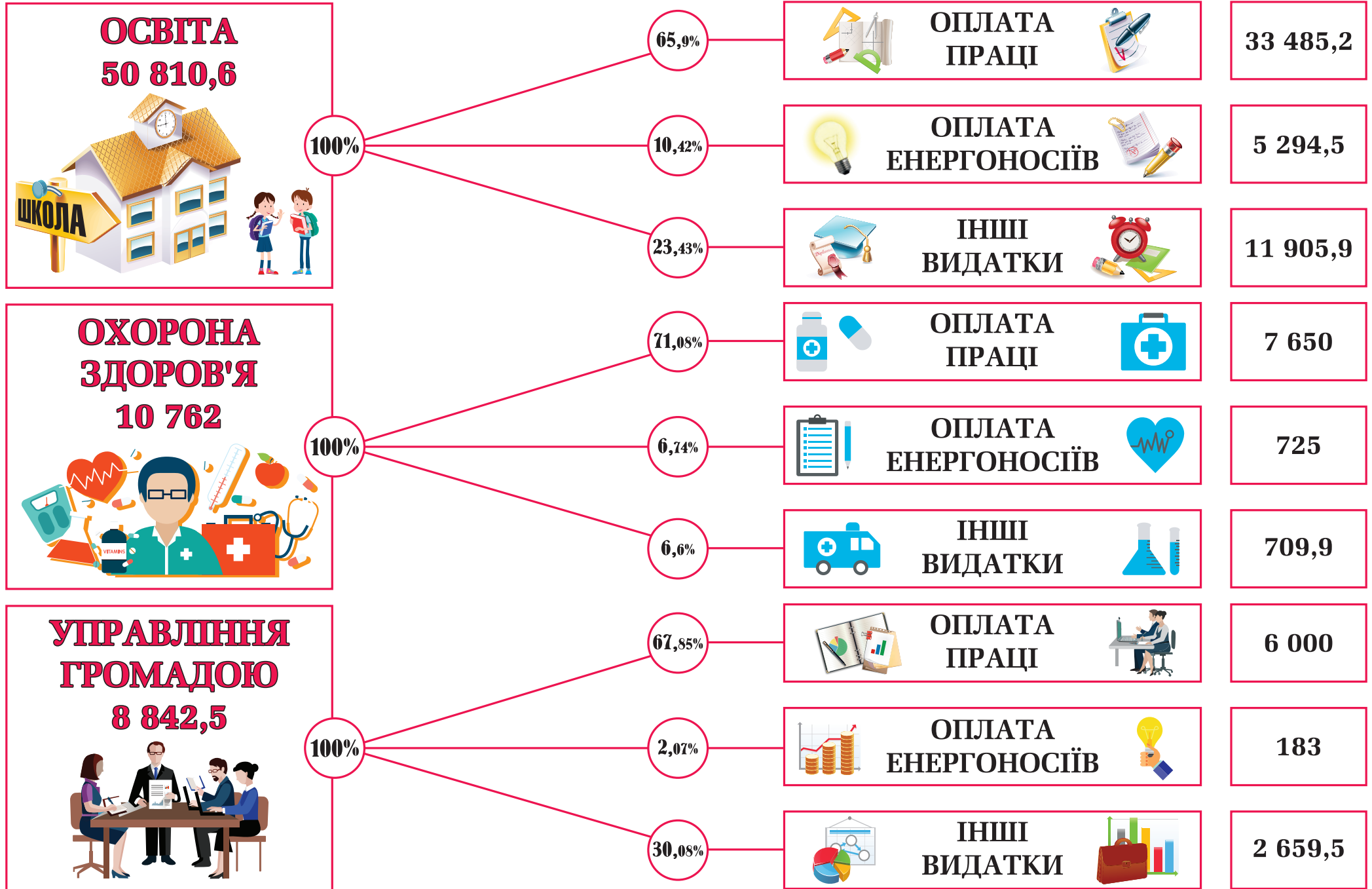
Видатки бюджету на 2019 рік заплановано в сумі 92 923,7 тис. грн. Найбільшу питому вагу видатків складають видатки на освіту – 50 810,6 тис. грн або 54,7% всіх видатків. Видатки за рахунок власних надходжень становлять 26 809,3 тис. грн. Видатки на охорону здоров'я склали 10 762 грн, з яких 9 417,1 тис грн – медична субвенція, яка передається районному бюджету.

Видатки на управлінський персонал становлять 8 842,5 тис. грн або 9,6% всіх видатків. Також кошти спрямовуються на житлово-комунальне господарство в сумі 5 832,3 тис. грн. Також спрямовані кошти на поточний ремонт доріг в сумі 1 830,0 тис. грн та проведення заходів із землеустрою, а саме розроблення нормативно-грошових оцінок населених пунктів ОТГ.

ВИДАТКИ БЮДЖЕТУ ЗА ГАЛУЗЯМ

НАЙБІЛЬШІ ВИДАТКИ З БЮДЖЕТУ (тис. грн)

ВИДАТКИ В СФЕРІ ОСВІТИ

ЗАГАЛЬНООСВІТНІ ЗАКЛАДИ	КІЛКІСТЬ УЧНІВ	ВСЬОГО ВИДАТКІВ НА ЗАКЛАД	ВИДАТКИ НА ОДНОГО УЧНЯ
НВК «ЗОШ I-III ст №1 - гімн»	253	6413,4	25,3
НВК «ЗОШ I-III ст №2 - ДНЗ»	472	9438,7	20
ЗОШ I-II ст с. Сорока	68	2320,9	34,1
Зош I-II ст с. Увисла	114	3266,1	28,6
ЗОШ I-II ст.с. Перемилів	127	3479,9	27,4
ЗОШ I-III ст.с. Ключинці	143	4799,3	33,6
ЗОШ I-II ст.с. Великий Говилів	106	3487	32,9
Малоговилівський НВК «ЗОШ I ст - ДНЗ»	8	767,6	96
Карашинська ф-я ЗОШ I ст ДНЗ оп закл НВК	19	1310,3	69
Хлопівська ЗОШ I ст опорн закл НВК	36	1100,6	30,6
ЗАКЛАДИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ			
ЗАКЛАДИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	КІЛКІСТЬ ДІТЕЙ	ВСЬОГО ВИДАТКІВ НА ЗАКЛАД	ВИДАТКИ НА ОДНУ ДИТИНУ
Ключинецький ДС «Дзвіночок»	34	665	19,6
Увислянський ДС «Малятко»	34	696,2	20,5
Хлопівський ДС «Веселі малята»	23	711,1	30,9
Перемилівський ДС «Дзвіночок»	32	706,6	22,1
Д С «Барвінок» с. Великий Говилів	26	785,4	30,2
Сороківський ДС «Малятко»	7	181,7	26
Хоростківський ясла-садок №1	130	3106,2	23,9
Хоростківський ясла-садок №2	108	2678,1	24,8

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Кошти бюджету розвитку зформовані із власних коштів ОТГ, субвенції з державного бюджету на формування інфраструктури ОТГ, субвенції з державного бюджету місцевому бюджету на соціально-економічний розвиток території.

Бюджет розвитку громади сформовано в сумі 9 407,5 тис. грн, з яких 4 414,7 тис. грн спрямовано на видатки по освіті (дитячі садочки, школи); 2 519,8 тис. грн – культура (будинки культури) 2 473 тис. грн – житлово-комунальне господарство (придбання техніки, облаштування територій).

№	Назва об'єктів відповідно до проектно-кошторисної документації	Розмір фінансування в 2019 р.
1	Капітальний ремонт даху дитячого дошкільного закладу №2 м. Хоростків	700 тис. грн
2	Реконструкція клубу с. Увисла	600 тис. грн
3	Капітальний ремонт будинку культури с. Ключинці	300 тис. грн
4	Придбання спортивно-ігрових майданчиків	100 тис. грн
5	Придбання вуличних тренажерів	100 тис. грн
6	Придбання трактора	550 тис. грн
7	Капітальний ремонт будинку культури с. Великий Говилів	1 150 тис. грн
8	Капітальний ремонт площі під ринок м. Хоростків	469 тис. грн

ПРОЕКТИ «ГРОМАДСЬКОГО БЮДЖЕТУ»

У 2019 році у бюджеті Хоростківської ОТГ передбачені кошти в сумі 300 тис. грн на проекти, що пройшли відбір на конкурс, а саме:

№	Назва проекту	Голоси	Результат
1	«Щасливе дитинство» – спортивна ігрова зона для дітей	431	Переможець
2	Бібліотека майбутнього	34	
3	Подаруй майданчик мрії малюкам дитячого садка «Барвінок»	350	
4	Створення спортивно – ігрового розвивального комплексу для дітей та підлітків	471	Переможець
5	Спортивний майданчик для дітей дошкільного віку хоростківського ясел-садка №2 «Калина»	255	
6	Нашим дітям - нову, сучасну українську книжку	414	Переможець
7	Здорова, щаслива дитина - успішна країна. Реконструкція та облаштування спортивно-ігрового простору для дітей дошкільного віку с.Увисла	396	Переможець
8	Вуличні тренажери – спорт для всіх	475	Переможець
9	Територія здоров'я» Здоровий спосіб життя	2	
10	Творчий осередок на свіжому повітрі	396	Переможець
11	За це болить душа, в віках шануймо пам'ять	1	
12	Здорова нація – здорова і багата Україна! Облаштування вуличними тренажерами сільських спортивних площадок	4	
13	Облаштування спортивного майданчика з вуличними тренажерами	4	
14	Дитячий майданчик «Веселі малюки»	2	
15	Облаштування вуличних тренажерів на стадіоні в центрі м.Хоростків	402	Переможець

Контактна інформація:

Начальник фінансового відділу, головний бухгалтер міськради Бурак Оксана Ярославівна – (096)745 86 70

Адреса громади: вул. Кн. Володимира, буд. 17, м. Хоростків, Гусятинський р-н, Тернопільська обл.,

Борщівська міська рада e-mail: 21157740@mail.gov.ua

фінансового відділ e-mail: horrada@ukr.net

Наклад 500 прим.